

ra; a többiek részint a létesítendő falusi szövetkezeteknél, részint a földreform végrehajtásánál helyezné el; a megmaradó résznek aztán tisztességes megélhetést biztosítana. A fogyasztási adót igazságtalannak tartja, mert az a legszegényebb embereket sújtja legjobban. Csak jövedelmi adót hozna be. A vagyonváltásnál legyen a miniszter tekintettel arra, hogy az áruházas a mezőgazdaságban volt a legnagyobb. Egy 30 ezer koronás marha pl. 5 ezerre esett. Furcsa, hogy azért itt még mindig 100 korona egy kiló hus és a vendég-lői árak is a régié. Igen, mért az árvizsgálóbizottságban nem szakemberek ülnek. Az internálási táborok felosztását sürgeti. A közutakat mind államiakká tenné. Az ezek helyreállítására felvett 65 milliót kevesli. Nehezményezi, hogy a kisüstököt még mindig nem engedélyezte a miniszter. Arcprító, hogy a nemzetgyűlés által hozott törvényeket nem lehet végrehajtani. Ugy látja, hogy már a földmivelési miniszterium osztályaiiban akadályozzák a végrehajtást. Ha a nemzetgyűlésnek nincs tekintélye, túlélté magát — osszassák fel. Szól

a vadászati és halászati jognál előforduló visszasságokról.
Czirák Pál: Félnek, hogy a paraszt megfullad a halcsontból!

Kerekes: Magyarország egész tisztviselői kara elé példaként állítja oda az igazságtól dr. Schuitz osztálytanácsost, aki a legutolsó parasztembert is úgy kezelte, amint az egy demokratikus országban elvárható. Sürgeti a Mávnál az előléptetéseket. Az igazgatóságok sok a jogász. A politikát ne vigyék be a vasúthoz. Amióta a csendőrséget összekeverték a különféle alakulatokkal, ez az intézmény rovására megy és a régi, kitűnő csendőrök hátrányt is szenvednek. Csendőrnek lenni egzisztencia, míg katonának lenni nem az.

Szilágyi Lajos: A csendőröknek és rendőröknek megszavazunk mindent, mert földolag a közbiztonság! (Helyeslés.)

Kerekes: Mjutan nincs bizalommal a kormány iránt, nem fogadják el a költségvetést.

Elnök a tanácskozást félbeszakította. Szerdán folytatják.

Az olasz határon a sztrájkoló vasutasok fogságában.

Pontebba. (A Pesti Hirlap kiküldött munkatársától.) Az ember este gyanúlanul föl száll Bécsben a vonatra és reggel, amikor az olasz határon gyanúlanul fölébred, azt veszi észre, hogy benne van a farkas torkában: a vasutasok sztrájkolnak az olasz vasutakon. Pontosabban meghatározva, nem egész Olaszországban, csak Venetia Guilia-ban, ami más szóval azt jelenti, hogy régi Olaszországban nincsenek sztrájk, csak az Ausztriától meghódított területek vasutai szüntették meg a munkát. A Tarvisiová átvedlett Tarvisban mégie biztatnak bennünket: ezt a treno dirittot még átengedik a sztrájkolóknak. És hosszú, sokórás késés után megindul a vonat.

— Csak föl ne robbantsanak bennünket! — sóhajtja egy hölgy a kupéban olaszul és gondterhes pillantásokat vet a hóval fedett hegyoldalakra.

Pontebba. Az utolsó osztrák állomás. Most már csak néhány száz méter választ el bennünket Chiasso-fortétól, a régi olasz terület első állomásától. Ha odáig eljutunk, nyugodtan folytathatjuk az utunkat. A vonat azonban gyanúsan hosszasan ácsorog. A vonat elé fogott két mozdony körül nagy tömeg ácsorog és hangosan vitatkozik. Nagyobb-részt fiatal síhederek, katonakörökből örökölt sztrájkosok, amelyekben és térdnadrágokban, Biedermayer-dívat módjára a nyakuk köré csavart nyakkendőben tolonganak a gépek körül. Ezek a sztrájkolók. Hangos vita a gépészekkel és a fűtőkkel. Ezek az emberek Udineben laknak, haza akarnak menni a családjukhoz. A sztrájkolók azonban nem engedik. Mind a két gépet kikapcsolják, mind a két gépnek elvágják a Westinghouse-féket. A gépek a legszigorubb blokádnak alát, közben a vezetők üszetlnek egy hivatalos szobában, hogy határozzanak a vonat sorsa fölött. Addig, amíg a tanácskozás tart, izgató viták az utasok és a sztrájkolók közt.

— Közönséges disznóság, hogy a vonatokat megállítják! Nekem reggelre Milanóban kell lennem! — ordítja egy utas az ablakból.

Egy kis kavargódás, tipikus olasz lényezés, nekiperülés mind a két oldalról. Már már a legrosszabbtól lehetne tartani, amikor egy hatalmas, borotvált arcú fickó, aki fekete nyskkendő csavart a nyaka körül, fölnevet:

— Miért nem utazott el tegnap! Ma már Milanóban volna!

Mindenki nevet. Az utas is. A sztrájkolók is. Vidámságba nyúl a késhegyig menő nagy harag. Ez is tisztára olasz dolog.

Véget ér a tanácskozás. A hivatalos szobából kirohannak a vezérek. Egyszerre ötven is kihirdetik a határozatot:

— Non si parla!

Nem megy tovább a vonati A gépek elindulnak a fűtőház felé. A sztrájkolók zsebrodugott kézzel nevetnek a megdöbbenő utasok arcába. A dolog azonban inkább kedélyes, mint fenyegető. Utasok és sztrájkolók kis csoportokba verődve tárgyalnak és nevetgelnek egymással. Egy jágeringes, sportsipkás vasuti munkás így magyarázza meg nekem annak az okát, hogy tulajdonképpen miért hagyták abba a munkát és miért csak a Venetia Guilia munkásai sztrájkolnak:

— A meghódított területek vasutai eddig külön pótlékokat kaptak: tízenhat lírát naponként. Ezt a pótlékokat azért kapták, mert a meghódított részek hegyes, terméketlen vidékek drágább az élet, mint Olaszország többi részében. Azonkívül az osztrák vasutak eltávolítása után Itália minden részéből hozták ide az embereket, akik otthon családot hagytak, amelyekről szintén gondoskodniuk kell. Most azonban a vasutigazgatóság azzal az indoklással, hogy az élet olcsóbb lett, becsütötte az egész pótlékokat. Pedig mi lett olcsóbb? A rizs, az olaj igen. De ugyanakkor a hus, a hal drágább lett. És mindenestre nagy igazságtalanság, hogy egyszerre szüntették meg az egész tízenhat lírás pótlékokat. Ezért kezdtek meg ma éjfélkor a sztrájkot.

Fűtőház. Vonatrobogás. Osztrákokat szállító kilitőrvonat. Ezt a sztrájkolók még elengedték Tarvisio felé. A gép homlokán vörös zászló leng. Mi azonban helyben maradtunk. Délután három óra, négy óra, öt óra. A helyzetünk reménytelen.

Beesteledünk. Az utasok elrendezkednek éjszakai szállásra a kupékban. Mély csend. Csak az őr-állók karabánderék lépése hallatszik. Mintha foglyok volnánk.

És valóban nem vagyunk egyebek. Foglyok, addig, amíg a sztrájkoló uraknak úgy tetszik.

Benda Jenő.

A kereskedelem válsága.

Mindaddig, míg a korona értéke nem állandósul, lesznek nagy vagyoni eltolódások, jó és rossz értelemben: elszegényednek az egyik, mások rovására meggazdagoskodik a másik. Ezáltal főleg azokat éri súlyos veszteség, akik az áru folytonos áremelkedéséből hasznot húztak: a termelőt, az iparost, a kereskedőt. Nemcsak a magyar korona javulása okozza ezt, hanem a világszerte mutatózó árukriszisz, amely a legyőzött hatalmak áruházas viszonylagos bőleggyé változtatta át. A mezőgazdasági termékek oly tömege jelentkezik a világpiacra, hogy a magyar agrár termelést a rossz valuta védi csupán. Iparcikkekben még sokkal nagyobb a kínálat és amely válsalat drága nyersanyaggal dolgozik, még a rossz valutában sem talál elég védelmet.

Mégis a legnagyobb veszteségek a kereskedelem mondható. Ez az a foglalkozás, mely legkevésbé hajlik készpénz thesaurálására. Bármilyenek az árak, venni akar és haszonnal eladni és a vásárlásra való hajlandósága a háborús konjunktúrában csak erősödött. Azt a kereskedőt, akit a háború tett kereskedővé, nem fékezte háború előtti tapasztalás, mohón, tehát legdrágábban vásárolt: most elvesztette háborús keresete javát. Ezeket legkevésbé kell sajnálkozunk, de közgazdasági érdekek, hogy a legális kereskedelem a nagy eltolódásokban megállja helyét.

Eppen az emult szombat óta, újabb ijedelem kapott lábra a kereskedővilágban és 15—20 százalékkal olcsóbb áron kínálták az árut, főleg vidéki kereskedőknek, minden siker nélkül. S a helyzet mégis az, hogy a közönség csak nagyon kis mértékben veszi észre az olcsóbbodást, a kereskedő helyzete pedig azzal, hogy nehezen határozza el magát árszállításra, nem javul, hanem rosszabbodik. Van abban ugyan valami, hogy a közönséget ma az olcsóbbodás sem csábítja vásárlásra. Vár és tartózkodik, még sokkal olcsóbb áron vásárolhat. Így áll merőven, egymással szemben, a kereskedő és közönség, csak egy kicsiny réteg csinál némi élénkiséget az üzletekben: a nők, akiket a szezon divatja nem enged várszkozni.

Pedig a közönségnek és kereskedőnek egyformán érdeke, hogy ne igyekezzenek egymás ellen spekulálni, hanem a forgalom megindításával egymásnak hazánra legyenek. A kereskedőnek nem kell magyarázni, hogy az árszállítás nem csupa veszteség, hiszen jobb koronát kap és olcsóbban pótolhatja az eladott árut. Mégis késedelmesen határozza el magát és épen ezért kevés eredménnyel. Ennek nyilván egyik oka az, hogy sokan tartoznak, a devalválódott áruaktárhoz képest nagyon sokkal is. Akinek 10 millió raktára volt például és 3 millióval tartozott, jó adós volt és elég szolid kereskedő. Ha ez a raktár ma csak 4 milliót ér és az adók kitesznek félmilliót, akkor a rugalmas marad vagyons és az ilyen kereskedő göröcsösen ragaszkodik a nagyobb árhoz, hogy a teljes vagyontalanságot, esetleg inzulvenciát elkerülje. Így fenyegeti veszély a kereskedőt egyenként és eszmi jelét nem látjuk, hogy összefognának és együtt próbálnák nehéz helyzetüket elviselhetőbbé tenni.

Hogy a korona hirtelen javulása dönti őket válságba, nem ok, hogy tétlenül nézzék az elkövetkező fejleményeket. A korona javulásának van olyan ha-

Az anyák az itélet-időről diskuráltak.
— Hogy tart „Nagysád”-nek a karácsonyi vakáció? — udvarol a diák.

— Köszönöm... Nagyon kellemesen...
Elpirultak mind a ketten, vagy lehet, hogy csak a tűz visszfénye hiborodott ki arconkon.

— Jönnek a szánkok! Szegény lovak... — szánakozott Brassayné.

Ott csilingelt a csemettyé már a pajta előtt, rekedten szólt, náthát kapott a fagyban. Dobogás hallatszott a pajta mellől, a lovakat a fatartó szinbe kötötték.

— Jó estét — köszöntött be a favágó illetékesen.

— Megsegített ez a jó ember — tette is Mihály bá' az elemőzsiás tarisznyát. — Hiszem megfizetjük, de meg az Isten is...

— Nekem nem kell — szólta a székely bűszkén. — Örvend az ember, ha vendége vagyok...

Kirakták az elemőzsiát. Sült tyúk. Récecomb. Málnás palacsinta. Amott meg verőmalac, kürtök, kalács, meg mi-egy-más. Italok. Jó fenyővíz. Két üveg bor. A lovak is zaboznak a szinben. No, tutálhat a fergeteg!

— Hogy az Isten meg ne áldjon minket, arról szó sincs! — csavarta ki Mihály bá' a kulacs nyakát.

Ették. Ittak. Lakmároztak. Vendégül látták a derék favágót is. Átjárta őket a szent tűz sugarát se megtöltötte lelküket az élet örömeivel. A szüvegű se kutya. Kicsi házban sok jó ember megér. Nyájas jókedv ragyogta be a favágó kunyhóját.

— En imádom a fergeteget — szavalt a diák a kisasszony mellett és ujnyi borocskát csempészett a pohárába. — Kegyed is szereti?

— Szeretem — bólintott a kisasszony a fia kedvéért. — De a kikelet is gyönyörű...

— Szép a rózsanyílás — mosolygott lelkében az öreg kocsi.

— Jó volna most odakint hólapdázni... — suttogta az urfi. — Mit gondol, Ilonka?

Összenéztek. Csillag töndöklött a tekintetükben. A kisasszony megértette az urfi s lehunyta sejtmes szempilláját. De megértette Mihály bá' is az öreg lelkével a két fiatal szívet...

— Lefekhetnék, hogy reggel friss erőben keljünk — mondta asszonyának s fekvőhelyét is készített hamarvást a kunyhó jobb sarkában. Ott meg a kisasszony aluszik az édesmamájával...

Elfeküdtek a zizegő szalmán, a meleg takarók közt. Maga, Mihály bá' virrasztott, hogy ki ne aludjék a tűz. Ugy ült fehérszakállával a ringó fénypásztában, mint valami melázó dervis — aztán ő is elhanyatlott a könyökén.

Tűcsök cirpelt a boronák alatt. Éneke aranyfűtyűrd. Bizonyosan az ébresztette föl az urfi: nagyóvatosan felült a fekhelyén. Csak halkán szól a kis tűcsök s lám, a kisasszonyt sem engedi nyugodni. Főlemelte aranyhajkoronás fejét óvatosan és az urfiá tekintett.

És most mindketten Mihály bá'-ra néztek. Horokolt az istenadta. Az öregembert hamar elnyomja az álom. Kinyitja az urfi szemé, mint a tizes lilium s tán a kigyó sem tud olyan simán csuszni, ahogy őkelme kibújt a takarók alól.

A kisasszony megijedt és intett, hogy feküdjék vissza, de az urfi az ajtó felé osont elszántan. Néma játékkal hirt.

— Nem merik — mutatott a kisasszony a mamájára. — Főlébred...

Rázta aranyzöszí fejét, de Pista diákot nem olyan nyüstbordában szótták, hogy visszariadt volna. Némán esdekelt, hogy csak jöjjön, bátran jöhet, az ő szakállára, valamit akar mondani neki — egyben tudatta azt is, hogy inkább megfagy odakint, de szegyzenszemre egymaga vissza nem jön...

A fereszt félretolta és kilopódzott a keszény

résen. Láta még csalogató ujját a kisasszony, aztán behajlott az ajtó csüdesen.

— Mit tegyek, Istenem? — reszkettett gyűszűnyi ajka. — Kútba ugrom...

Fűtyölt a szél, de százagu fűttyében ott cirregett a diágyerek hivatott fűttye is. Ahogy a madár csalogatja az 5 párját. A kisasszony mélan nézett a szivárványos tűzbe, aztán köny rezzen meg ábrándos szemén. És kiment utána.

— Édesem... — motyogta álmában Mihály bá'.

A szél bekiáltott a favágó házába: Brassayné, keljen föl! De az anyák aludtak. A fiatalok pedig szorongatták egymás kezét a kunyhó büttyénél.

— Imáolok — suttogta a diák.

És a kisasszony a Rügőajku Herceg mellé hajtotta fejét szótlanul.

— Akar-e a feleségem lenni?

— Akarok...

A diák főlemelte kezét, mint valami dráma hőse és az éjszakába mutatott.

— Eljegyzem... Tanum a fergeteg!

— De maradjon titokban... — esdekelt a lány.

— Titok marad — kötötte le férfiúi szavát.

— De eljövök érte... Esküdj meg, hogy hű maradsz hozzám!

Csók csattant el a fergetegben.

— Esküszöm...

Délhegy ormán fölhangozott a kárhozott haratók kórusa. Lakodalmi dalt énekeltek. Aztán csönd lett. A szél bebújt a barlangjába, onnan dugdosta ki fekete fejét. Mindenható Szerelme! Sugárzás támadt az éjszakában s a hófelhők közül kiragyoztak a pásztorcsillagok.

A hóvirág sóhajtozott a föld alatt... És a fiatalok a kunyhóba surrantak.

— Mi az? — nyitotta föl álmos szemét Brassayné. — Ki jött be?

Ilonka már a helyén feküdt.

— Én — mondta Mihály bá' csüdesen.

tása is, melyet a kereskedő pozíciójának javítására felhasználhat. A magyar kereskedő eddig — a háború kitörése óta — soha sem élvezett külföldi hitelt, úgy itélték meg belső állapotainkat. A korona nagy lendülettel emelkedése meg fogja nyitni újra a magyar kereskedő számára a külföldi hitelforrást. Ez pedig becstelotes kereskedőnek többet ér, mint egy devalvált raktár, mert képessé teszi újra, hogy vegyen és adjon, hogy forgalmazzon és kereszen.

Bécsben sűrű időközben jelennek meg hirdetések a *szövetkezetbe* tömörülő kereskedőktől, hogy fontos szükségleti cikkeket hoznak forgalomba nagy árszállítással. Ezrével tömörültek kereskedők között bevásárlásra szövetkezetbe és százezernyi fogyasztó nevében tárgyalhatnak a gyárossal és tömegben vásárolhatnak. Mért nem látunk itthon hasonló tömörülést, amely millió fogyasztó érdekét

képviselné s amely, mint gazdasági tényező, a mai viszonyok között s a mai magyar valutával óriási eredményeket küzdhetne ki a magyar kereskedelemnek és fogyasztásnak. Nem kétséges, hogy a készpénzt helyettesítő hitelformákat új életre kelthetné és a kereskedőt ismét kereskedővé tenné, ahelyett, hogy árukészlettel kénytelen jól vagy rosszul spekulálni.

Erre a tömörülésre ma fokozottabb mértékben szükségük van, hogy értékes kapcsolatot teremthessenek maguk és az ország javára és olyan üzleti politikát képviselhesse, mely a korona javulásából tökélet követhet. Ezzel nagy szolgálatot tehetnek Hegedűs pénzügyi politikájának, viszont Hegedűs is kénytelen volna mérlegelni, hogy szedhet-e a kereskedőtől 1917-ben be nem szedett hadi nyereségadókat, amely ma áru, tehát a hadinyereségadónál nagyobb veszteség.

Ca. J.

Látogatás a kertészeti iskolában.

A pontos pünkösdi rózsák. — Csizmás lányok. — Didergő növények. — Korai uborka. — Sok a növendék — kevés az állás.

A Gellérthegy déli lejtőjén immár huszonhat esztendeje működik a m. kir. *Kertészeti Tanintézet*. A Villányi-ut felső részén emelkednek a gazdasági, igazgatósági és lakóépületei. Ugyanott terül el a szép díszkertje is, valamint ott kísérleteztek sokáig (és hiába) a szőlő-telepítéssel. A szép budai sétánytól lefelé pedig a gyümölcsös, meg a konyhakert foglal helyet, a melegházakkal és érlelőkkel.

A tavaszi nap háborítatlanul tűz erre a védett helyre és a díszkert teljes pompájában áll. Az intézet egyik büszkesége, a *syringa-gyűjtemény* (magyarul: orgonabokrok összessége), kábító szín- és illatorgákat bocsájt maga körül. Feljebb a tülvelnek sötét csoportja fogad, majd a — most készülő — *rosarium* telepén dolgozik egy oszám edzett fin-növendék.

A kert egyik sarkában nemrégiben építették az *alpinum* sziklatalaját. Meghitt, pittoreszk, japánias kis zug: lombos fák alá rejtett, esőmaria kövekből összeállított domb, melyet az alpesi flóra minden igénytelen növénye népesít be; alul pedig egy beton vízmedence öblén az uszónövények színdusz-változatai gyönyörködhetnek. Kecses nymphaeák, ranunculusok, apró zöld békalencse-félék. A szomszédban a kuszónövények is teljes virágzásban vannak. A *gladicia*, a *cobea*, a hajnalka, meg a többi.

Egy pázsit közepén óriási pünkösdi rózsabokor. Pontosan, dátumra, nyitja husos, illatlan és mégis buja virágait...

Petrányi Ferenc felügyelő mutatja a létnivalókat. Levisz az üvegházakhoz.

— A fűtőanyag hiánya, — hallom lépten-nyomon. — A kályháink kokszfűtésre vannak berendezve. Régebben néhány kilóval, pár filléért befűtötték az egész házat. Az utolsó teleken örülhettünk, ha nem mentek tönkre a növényeink, csak sányledek és nagykeseresen tudtak áttelelni. 20—25 fok helyett 8—10 fok volt a hőmérséklet egész télen át.

De mégis pompás, óriási uborkákat látok már most: áprilisban; kilóját 150 koronáért adják a csemegekereskedőknek.

Hajdan, ugyanilyen időtájt, *érett barack és szőlő is volt már!* Ma mindez hiányzik. Részint a hiteles mizériák, részint az előregedett növények következtében. Most minden ilyen törzse új bujtatással, tövel pótolnak, úgy, hogy nemsokára megint a régi tempóban haladhat majd az üzem.

Az egyik melegházban muskátlik, begóniák, pinniak, — mind eladásra. A másikban pálmák, a harmadikban elősködők: orchideák és hasonlók. Mindegyik ház nedves, meleg földszaga, félig a talajba süllyesztett építmény, a napnak kitett, hátulról trágyával jól körülsáncolt, alacsony műterem, ahol a kertész-művész kiélt a maga alkotási vágyát: szebb, bujább, korábbi virágot és gyümölcsöt próbál ki a természetnél.

Künn nagy drótszítákon durva komposztföldet szítálnak.

— A mi kincsünk, — jegyzi meg a felügyelő. — A szemétdől, konyhahulladékból, kiszedett gazból, hullott lombból-levelekből összehordott, elkorhadt halom tényleg a legfőbb kincs, a megfizethetetlen, a beszerezhetetlen vagyona a kertésznek. Ebből lesz a legjobb és legfinomabb termőföld.

Jobbra a gyümölcsös. A föld felszínével párhuzamosan futó, mesterségesen alacsonyra nevelt, lapos vagy gula- meg lugas-alakú, mindenféle formájú gyümölcsfák. Vastag törzsük tekintélyes korukat árulja el, de alacsonyáguk és friss hajlásuk ezt mintha megeafolnák.

— Sok a vértett, — panaszkodik *Petrányi*. — Az almáról csaknem képtelenség kiirtani!

Fehér-mohos ágakat látok. Annak az apró állatnak a bolyhos ágyait, amely kizívja, megrontja, tönkreteszti a gyümölcsöt. A vértettől Azért hívják így, mert ha szétnyomják, vörös nedvet ereszt. *Petrányi*val irják.

Sok az elvénhedt fa, de fokozatosan vágják ki azokat és ujakat, fiatalokat ültetnek a helyükbe. Hiába! Ez már így van itt is.

Lejebb a konyhakerti osztály következik. A másodéves növendékek most jönnek ki az iskola padjaiból (chemia-órájuk volt) és nekifognak a praktikus gyakorlatnak. *Bricseszcsa*, szikár fink, *osizmás*, rövidszoknyás, egészséges lányok fogják

a kapát, az ásót, a gereblyét és hozzálatnak a munkának. Turják a humuszt, vetik a magot, gyomláznak, ásának...

— Hány növendék van most? — kérdelem. — Ötven elsőéves, husz másodéves, — hangzik a válasz. — De ez még mindig sok. Nem kapnak alkalmatást, nem tudnak szegények elhelyezkedni.

Egy agrárországban ez a néhány tucatnyi egészséges, szakképzett fiatal lény nem kap munkát? Képtelenség.

Lenn, a legalsó területen, „kültérjes” gazdaság folyik. Itt tíz holdat bérelt tavaly az intézet, jövőre újabb tíz hold jön majd hozzá. Hét évre, évenként tízezer koronáért. Nem sok.

A borsó-tábla már szép zöld. A dínyesét szalma-sátor védi az éjszakai szél ellen. A „guggontlós”-tökpálinkák üvegszekrények alatt várják a végleges meleget.

Két lovacska dolgoztat meg vagy husz fiatal gyerek segít a növendékeknek (a napozásuk 30 korona.) Utat tisztogatnak, trágyát hordanak.

— Mi az intézet bevétel? — Majdnem semmi. Hiszen a luxus-terményektől eltekintve, mindent önköltségi áron alul adnak a köznevelési felügyelőségnek, a konyhakertészeti osztálynak, — feleli *Szabó* felügyelő, aki a konyhakertészet vezetője. — A kiadásunk pedig több millió tonna.

— Miért ily sok? — kérdelem. — Harminc fin-növendékünk teljes életét kap egész éven át; ezenkívül a munkások, a napozásmosok, a tanári kar, az üzem költségei: magok, szerszámok, minden egyéb...

— És milyen eredményeket érnek el az utak a növendékekkel? — érdeklődöm tovább.

— A fiúk általában jól dolgoznak, a *leszessenyek* azonban nem igen bírják a munkát. A legtöbb pesti hivatalnok vagy iparos leánya...

Oszálatos! Hát nem a vidéki földhírtokos adja a gyereket ebbe az iskolába, ahol arra tanítják meg, amire majd szüksége lesz? Hát mit kezd majd a tudásával és gyakorlatával egy fővárosi hivatalnok vagy iparos fia vagy lánya? Az ablakban fogja „okszertien” nevelni a petuniát meg a portulacát?!

Ó, de furcsa ország ez a Magyarországi! Ezért áldoz a kormány milliókat! Ezért kintlódik pár tucat gyerek három esztendőn keresztül reggel nyolctól este hatig, tanul kómiát, ás, kapál és gyomlál, hord trágyát, tanul méhészetet Kovács tanácsos urtól, ezéért kap oklevelet, — hogy a végén egy poshadt irodában robotoljon a kettős-könyv, vagy a szakító írógép mellett?!

Kürthy György.

Uj ember kerül a közoktatásügyi ügyosztály élére.

Zilahai Kiss Jenő szabadúsra küldik.

Mindenki előtt ismeretes még az a leleplezés, amely *Zilahai Kiss Jenő* tanácsnokot, a közoktatásügyi osztály vezetőjét érte akkor, amikor az egyik estlapp a volt békéscserei kormánybiztos-főispánjának fejére olvasta azt a levelet, amelyet *Zilahai Kiss* az októberi forradalmat megelőző napokban írt és amelyben a tanácsnok még az akkori forradalmi irányzatot is jóval túlhaladó radikális politikai programm hívénak vallotta magát.

Akkor úgy látszott, hogy ez a „kis incidens” a közgyűlés többségének *Zilahai Lajos* iránt érzett bizalmát nem fogja megingatni és a kis tanácsjegyzőből hirtelen ügyosztályvezető tanácsnokká avasztált politikus továbbra is a közoktatásügyi ügyosztály élén marad és folytatja a tanítók elleni „partifikáló” munkáját.

Az illetékes körök azonban — úgy látszik — időközben mégis mást gondoltak. Beavatott forrásból ugyanis arról értesülünk, hogy *Sipőcs* főpolgármester-helyettes *Zilahai Kiss Jenő* ügyosztályvezető tanácsnokot *hosszabb szabadságra küldte*. Irtestülésünk szerint *Zilahai Kiss Jenő* szabadsága után sem tér vissza többé az ügyosztály élére, mert a közoktatási ügyosztály más, új vezetőt kap.

Az úrvoszlály vezetői teendőinek az ellátására egyelőre *Némethy Béla* főjegyző kapott ideiglenesen megbízást.

Emlékkönyv.

Irja: Villányi Andor.

Mese.

A költő halálosan szerelmes volt a középosztálybeli urleányba, aki igen szeretetreméltónak találta őt. A költő könnyelmű fickó volt s mert szerelme tárgyát magáévá akarta tenni, meglátta őt feleségül.

— Meggondolta ezt? — kérdezte tőle meglátva az urleány —, ki szívéen kívül egy tavaszi toalettal is rendelkezett.

— Meggondoltam — felelé a költő — ki öz-ző ember lévén, a lányon kívül bírn akarta a tavaszi toalettet is.

Az urleány atyja ódon kapanyelekkel kereskedvén, bizalmatlanul fogadta őt.

— Nem a leányom hozományára spekulál kegyed? — kérde tőle szigorú hangon, mitől a költő megremegett.

— Nem, óh uram — felelte meglátottan — nekem csupán gyermekének szerelme kell.

Az apa kutató szemmel hosszasan vizsgálta a költőt, aztán így szólt:

— Azért! — mert leányomnak nincsen hozomány.

Szólt és értesítéseket szerzett be a költőről, ki vagyonos, ámbar előkelő szülők gyermeke vala.

II.

És így élték mátkaságuk boldog hónapjait, várva egy megüresedő lakásra, melybe beköltözhetnek.

III.

Történt ezenközben, hogy az ódon kapanyelek értéke egyenlő arányban emelkedett a költő hírnevével, ki legszebb munkáit ekkor alkotta. S midőn már valamennyi varrleány a költő regényével párnája alatt hajtotta álomra a fejét, az apa maga elé hívatta leányát s így szólt hozzá:

— Gyermekeim, elérkezett az ideje, hogy azt a csirkefogót kiltítsam a házamból.

— Miért? — kérde az urleány ijedten, ki még mindig igen szeretetreméltónak tartotta a költőt.

— Mert, amit elejétől kezdve mondogattam, következett. Az az éhenkórász csakugyan aljas anyagi spekulációból lehzelt körülöttem.

— Hogyan? — mondá az urleány bámulva. — Hiszen nekem nem volt hozományom?

— Ugy van — felelte zordonan az apa. — Akkor nem volt — most ellenben van!

Szólt és eltítá a költőt gyermekétől.

IV.

A költő bánatában elzüllött, kártyázni kezdett, majd buskomor lett és szanatóriumba került.

— Látod — mondá az apa gyermekének — a ilyen emberhez akartál feleségül menni?...

Az Akadémia nagyhete.

A Magyar Tudományos Akadémia osztályai kedden délután tartották nagyheti ülésüket. Pályázatok elbírálása, új pályázatok hirdetése és ajánló szavazás a tiszteleti, rendes és levelező tagokra, volt az ülések tárgysorozata, a második osztály javaslatot tett a nagyjuttalom, a Kautz Gyula és a Marczibányi mellékjuttalom odaítélésére iránt.

Az I. osztály a Szász-díjat Klam Antalnak ítélte oda, a „Mérővín akirendelő viszony” című nyelvudományi közleményért. A tagválasztás eredményei: Hubay Jenő egyhangúlag tiszteleti tagnak, levelező tagokká: dr. Főster Aurél, dr. Kereszt Mihály, dr. Mészöly Géza, dr. Németh Gyula, Pap Ferenc, végül egyhangúlag kiltagnak Wichmann György helyettesítő egyetemi tanárt választották meg.

A II. osztályban a nagy juttalommal bíró *Wassics Gyulának* „Nemzetközi jogi értekezések” című munkáját hozsorozták meg. A Kautz Gyula mellékjuttalmat bíró *Láng Lajosnak* „A statisztika története” című munkája nyerte el, míg a Marczibányi-mellékjuttalmat *Finkov Ferencnek* ítéltek oda „A büntető perjog” című munkájáért. A Budapesti Fővárosi Egyesült Takarékpénztár juttalmának megadását *Bekhardt Ferenc* nyerte el „Közgazdasági viszonyaink méltatása *Mária Terézia* korában” című nyílt pályázat megírására. Az Ipolyi-pályázat díját odaítéltek *Domanovszky Sándornak* „A szepesi városok áruvezetési joga” című kész pályaművének. A Lukács Krisztina pályázat pályatételének kidoigazására „A tóság letelepedése Magyarországon a középkorban”, *Májusz Elemér* nyert meg. A Pollák Henrik alapítvány juttalmát odaítéltek a dr. Kőrösi József statisztikus működésének kritikai méltatására kitűzött pályázatra beérkezett pályaműnek. A Schreiber Ignácól Kautz Gyula nevére tett alapítvány pályázata meddő maradt. Székely-juttalom nyertesé *Erek István*, a pozsonyi egyetem nyilvános tanára, „Jogtörténeti és közigazgatási jogi tanulmányok” című művével. Az *Ullmann-pályázat* meddő maradt. Az osztályba ajánlott valamennyi tagot meg is választották, és pedig dr. Czeifler Jenő, dr. Erek István, Heiler Ferenc, *megegyetemi tanárt*, dr. Székely István tudományegyetemi tanárt, dr. Gerovics Tibor nemzeti muzeum igazgató-ért, kiltagnak pedig *Wolff Gyulát*, a berlini megegyetemi közgazdaságtani tanárt. A III. osztályban megválasztották: tiszteleti tagokká: *idős. Pekár Imrét*, *Mikola Sándor fizikust*, *Zelovich Kornér megegyetemi tanárt*, dr. *Hutya Ferencet*, a budapesti állatorvosi főiskola rektorát, *Zimányi Károlyt*, a Magyar Nemzeti Múzeum ásványtani osztályigazgatóját, s végül dr. *Lechner Károlyt*, a kolozsvári egyetem rendes tanárát. Köz- új pályázatot hirdet az osztály, egyet a matematika ké- néből, minél az egyszerűbb kérték.